

Η Ψυχολογία της αισθητικής Επικοινωνίας

Σπυριδούλα Κωσταρά *

spykostara@gmail.com

Η Ψυχολογία της αισθητικής Επικοινωνίας έχει να κάνει και με την ψυχολογία του καλλιτέχνη, του ανθρώπου που ενεργά δημιουργεί εκφράζοντας το κάλλος, και με την ψυχολογία του φιλότεχνου, του ανθρώπου που παθητικά θεάται. Η αισθητική Επικοινωνία, μία από τις πάμπολλες και μη δυνάμενες, ίσως, να αριθμηθούν μορφές επικοινωνιακών σχέσεων, είναι επομένως κατά τρόπο αδιαχώριστο υποκειμενική και αντικειμενική. Η ομορφιά δεν εδρεύει μόνο στα νοούμενα ή θεώμενα αντικείμενα, αλλά και στα νοούντα ή ποιούντα (:δημιουργούντα) υποκείμενα. Η αισθητική Επικοινωνία είναι ένας άλλος τρόπος ζωής, που λαβαίνει χώρα "μέσα στον κόσμο" και συγχρόνως "έξω από τον κόσμο". Είναι κάτι σαν καταφύγιο, όπου μπορεί να αποτραβιέται κανείς, να απομονώνεται. Είναι μία "φυγή μόνου προς μόνον", όπου ζει διάγοντας έναν ήσυχο πνευματικό βίο. Η αισθητική Επικοινωνία έχει πρόσωπο Ιανού: λειτουργεί, πρώτον, ως ανάπαυλα για την σκέψη και εγγύηση για την εσωτερική ρώμη και την ψυχική υγεία του "κορυβαντιώντος" σύγχρονου ανθρώπου. Από το άλλο μέρος η ψυχολογική Αισθητική είναι Επικοινωνία της καλαισθησίας και της κρίσεως. Ο καλλιτέχνης και ο φιλότεχνος κρίνουν τους εαυτούς τους και τα ποιήματα, δηλαδή αυτά που δημιουργούν σε κάθε περιοχή της Τέχνης ως έκφρασης του κάλλους. Η αισθητική Επικοινωνία οδηγεί σ' αυτό που αποκαλείται ψυχολογική αλήθεια. Γιατί πουθενά αλλού δεν αποτυπώνεται με τόση ευκρίνεια και καθαρότητα η Ψυχή, του καλλιτέχνη λ.χ. Σε μια προσωπογραφία ιστορείται με μεγάλη ένταση η εσωτερική ζωή του δημιουργού ως υποκειμένου και του παρισταμένου ως αντικειμένου. Η αισθητική Επικοινωνία αποκαλύπτει και μαζί εμπραγματώνει μερικές κύριες σχέσεις και σκοπούς όπως είναι ο σκοπός της τέρψης, της κάθαρσης των παθών, της ολοκλήρωσης της τεχνικής δραστηριότητας (π.χ. η εκτέλεση για τον μουσικό μιας μουσικής σκέψης), της τελειοποίησης ή εξιδανίκευσης (π.χ. ό,τι μας λείπει από την πραγματική ζωή) και τέλος ο σκοπός της ενδυνάμωσης και ενίσχυσης του βίου. Η ψυχολογική αισθητική Επικοινωνία λειτουργεί ως "επαγγελία της ευτυχίας" και ως "κατάσταση πνεύματος μιας εορταστικής ημέρας". Μεγαλώνει στην Σιωπή και στην Μοναξιά. Είναι μια σιωπηλή επικοινωνία και συνοδεύει ευχάριστα σιωπηλούς ανθρώπους. Παράδειγμα η Προσευχή ως η ύψιστη μορφή επικοινωνίας ή μεταφυσικής σχέσης, όπου κυριαρχεί η φωνή της Σιγής. Ο Karl Jaspers παρατηρεί τόσο στην "Γενική Ψυχοπαθολογία" όσο και στην "Ψυχολογία των Κοσμοθεωριών" πως "Η σιωπή είναι το έσχατο, το υπέρτατο: Schweigen ist das Letzte"!

* Η Σπυριδούλα Γρηγ. Κωσταρά, μετά τις εγκύκλιες, γυμνασιακές και λυκειακές σπουδές της, φοίτησε, ύστερα από εισαγωγικές εξετάσεις, στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και αποφοίτησε ως πρώτη αριστούχος, λαβούσα τον υψηλότερο βαθμό από όλους τους φοιτητές όλων των Σχολών. Ως αριστεύουσα σε όλα τα έτη σπουδών, ελάμβανε υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, ενώ με γραπτές εξετάσεις έλαβε την Υποτροφία του Κληροδοτήματος Παπαδάκη, επιτυχούσα πρώτη μεταξύ των φοιτητών όλων των Σχολών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Μετά από τις μεταπτυχιακές της σπουδές και την κατά νόμον συγγραφή

και έγκριση της Διδακτορικής της Διατριβής με θέμα «Ψυχολογία της Συμπάθειας και της Ελκυστικότητας», υπέστη τις προφορικές εξετάσεις στην Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών (Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας) και της απενεμήθη ο τίτλος του Διδάκτορος της Ψυχολογίας με τον βαθμό «Άριστα». Άλλη παιδεία: Κατοχή της Γερμανικής και Αγγλικής Γλώσσας. Είναι αριστούχος απόφοιτη της Ανωτέρας Σχολής Πιάνου και Θεωρητικών μαθημάτων του Εθνικού Ωδείου Αθηνών. Υπήρξε Τακτικό μέλος της Χορωδίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Διδακτική δράση: Το 1990 διορίστηκε ως Καθηγήτρια στα Αρσάκεια Σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας. Από το 2004 διδάσκει Ψυχολογία στη Σχολή Εθνικής Ασφαλείας, μεταπτυχιακού επιπέδου. Από το 2010 διδάσκει Ψυχολογία στην Αστυνομική Ακαδημία, Σχολή Μετεκπαίδευσης και Επιμόρφωσης. Το 2007 προσελήφθη στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθηνών στην θέση της Επίκουρης Καθηγήτριας με τη διαδικασία που διέπει το έκτακτο Διδακτικό Προσωπικό, όπου δίδαξε μέχρι και το 2010 Ψυχολογία (Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Ιστορία της αρχαίας ελληνικής Ψυχολογίας, Σύγχρονα ψυχολογικά ρεύματα, Ψυχολογία του Βάθους, Ψυχολογία του Διαλόγου κλπ). Τον Απρίλιο του 2010 εξελέγη παμψηφεί Λέκτορας στην Ψυχολογία της Επικοινωνίας. Τον Νοέμβριο του 2013 διορίστηκε σε κενή οργανική θέση Λέκτορα με θητεία στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθηνών, με γνωστικό αντικείμενο «Ψυχολογία της Επικοινωνίας». Παρακολούθησε πολλά Συνέδρια όπου συμμετείχε με ανακοινώσεις καθώς και Επιμορφωτικά Προγράμματα. Επιστημονικές εργασίες και βιβλία [1] Ποιοτική ερευνητική Μέθοδος και Πραξιακή Έρευνα (Rolf Huscke: *Qualitative Forschungsmethode und Handlungsforschung*, Rhein Verlag, Koln 1987, μετάφραση). [2] Η Ψυχολογία της πρώτης Εντύπωσης, Διεπιστημονική Επιθεώρηση, τεύχ. 1ο Ιούνιος 1990, σσ.18-33. [3] Ψυχολογία της Συμπάθειας και της Ελκυστικότητας, Διδακτορική διατριβή, Αθήνα 1997, 342 σελίδες. [4] Η Ψυχολογική Αγωγή των Γονέων, Ανακοίνωση στο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογίας, Αθήνα 8-12 Οκτωβρίου 1999. [5] Ο Μινώταυρος του Άγχους και του Φόβου (Συμβολή στην ψυχολογική έρευνα), Μονογραφία, Αθήνα 2006, 144 σελίδες. [6] Υπερεπιβάρυνση και Άγχος στον Χώρο Εργασίας, Μονογραφία, (Σπυριδούλας Γρηγ. Κωσταρά –S. Litzcke- H. Schuh), Αθήνα 2009, 160 σελίδες. [7] Προς τις μυστικές πηγές Θρησκείας και Τέχνης, Ανακοίνωση στην ημερίδα «Θεολογία και Τέχνη», ΑΕΑΑ, 11 Μαΐου 2010. [8] Θέματα Επικοινωνιακής Ψυχολογίας: Η Γλώσσα του Σώματος, Μονογραφία, Αθήνα 2013, 19 σελίδες. [9] Η δύναμη της Ορμής για Επικοινωνία, Helen Keller: ένα πρότυπο, Μονογραφία υπό έκδοση. [10] Η Ψυχολογία της αισθητικής Επικοινωνίας, Αθήνα 2014. Οικογενειακή κατάσταση: Η Σπυριδούλα Κωσταρά είναι έγγαμη και μητέρα δύο τέκνων, μιας κόρης και ενός υιού.